

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 1212 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag	Kontor	Journal nr.	Dato
1	N.1	400.C.2-0	24. september 19

./.

Til underretning for Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagt Justitsministeriets faktuelle grundnotat vedrørende Kommissionens forslag til direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier (KOM (95)520 endelig udgave).

Paul Nyrup Rasmussen

FAKTUELT GRUNDNOTAT

om

Kommissionens forslag til direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier. (KOM(95) 520 endelig udgave).

1. Baggrund.

I forbindelse med vedtagelse af den fælles holdning til direktivforslaget om urimelige kontraktvilkår i forbrugerftaler opfordrede Rådet i 1992 Kommissionen til at undersøge retningslinjerne for medlemsstaternes garantiordninger vedrørende forbrugerftaler og eventuelt på grundlag af denne undersøgelse forelægge et forslag til direktiv om harmonisering af de nationale lovgivninger på dette område for Rådet.

Kommissionen afgav herefter i november 1993 en grønbog om forbrugsgarantier og eftersalgsservice (KOM(93) 509 endelig udgave af 15. november 1993).

I forbindelse med udarbejdelse af grønbogen har Kommissionen afholdt en høring med deltagelse af delegationer fra henholdsvis medlemslandene og de berørte erhverv. Grønbogen har været sendt til høring hos en række myndigheder og organisationer i Danmark.

Kommissionen tilkendegav på et rådsmøde (Forbruger) den 30. marts 1995, at man på baggrund af høringssvarene i første omgang ville fremsætte et forslag til harmonisering af reglerne om mangler.

Kommissionen har herefter den 18. juni 1996 fremsat forslag til direktiv om køb af forbrugsvarer og forbrugsgarantier. Direktivforslaget vedrører kun nogle af de spørgsmål, som behandles i grønbogen, nemlig de lovbestemte mangelsregler ("legale garantier") og de handelsmæssige (frivillige) garantier.

Hjemlen for direktivforslaget er artikel 100 a, jf. artikel 189 b, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Direktivforslaget er nu sendt til høring hos berørte organisationer m.v.

2. Grønbogen og direktivforslagets indhold.

2.1. Kommissionen behandlede i grønbogen garanti og eftersalgsservice. Ved "garanti" forstås dels de lovbestemte mangelsregler, som efter national lovgivning forpligter sælgeren til at levere en mangelfri ydelse, dels eventuelle yderligere garantier, som sælgeren frivilligt giver køberen som led i aftalen. Ved eftersalgsservice forstås den service, som forbrugeren mod betaling sikres vedrørende salgsgenstandens vedligeholdelse og reparation. I grønbogen pegede kommissionen bl.a. på, at der er behov for at fastsætte en retlig ramme for garantier, både for så vidt angår de lovbestemte mangelsregler og de handelsmæssige garantier.

2.2. I direktivforslaget behandles dels de lovbestemte mangelsregler, dels de handelsmæssige garantier. Spørgsmålet om eftersalgsservice er som følge af subsidiaritetsprincippet ikke omfattet af forslaget. Under punkt 2.2.1. - 2.2.11. gennemgås kort indholdet af de enkelte bestemmelser i direktivforslaget.

2.2.1. Direktivforslagets anvendelsesområde fremgår af artikel 1. Direktivforslagets anvendelsesområde er for det første begrænset til forbruger køb, idet forslaget omfatter køb, som en forbruger i et ikke-erhvervsmæssigt øjemed foretager hos en erhvervsdrivende. Kun fysiske personer kan være forbrugere, mens den erhvervsdrivende kan være en fysisk eller en juridisk person (selskab, forening m.v.). Købsaftaler, som en forbruger indgår med en ikke-erhvervsdrivende, er således ikke omfattet af direktivforslaget. For det andet skal genstanden for forbruger købet være en "forbrugsvare". Ved en forbrugsvare forstås enhver vare, der sædvanligvis er bestemt til brug eller forbrug, bortset fra fast ejendom. Direktivforslagets anvendelsesområde er ikke begrænset til nye varer. Et forbruger køb vedrørende f.eks. en brugt bil vil således være omfattet af direktivet. Direktivforslaget finder endvidere anven-

delse, uanset om salgsgenstanden efter sin art har en kort holdbarhed eller der er tale om et varigt forbrugsgode.

2.2.2. I forslagetets artikel 2, stk. 1, fastslås den grundlæggende regel, at forbrugsvarer skal være kontraktmæssige (mangelfri) ved leveringen til forbrugeren. Ved vurderingen af, om varen er kontraktmæssig, skal der dels lægges vægt på parternes aftale, dels på de udfyldende regler, som er indeholdt i forslagetets artikel 2, stk. 2.

Efter stk. 2 skal varen for det første være i overensstemmelse med sælgers beskrivelse af varen og have en kvalitet, som svarer til en vareprøve, som sælgeren eventuelt har vist forbrugeren. Dernæst skal varen være egnet til de formål, til hvilke varer af samme type sædvanligvis anvendes, og varen skal derudover være egnet til særlige formål, som forbrugeren ønsker, hvis forbrugeren ved aftaleindgåelsen har gjort sælgeren bekendt med de særlige ønsker og det ikke fremgår af omstændighederne, at forbrugeren "ikke har taget hensyn til sælgerens forklaringer".

Endelig skal varen have en kvalitet og egenskaber, som er tilfredsstillende under hensyntagen til varens art, købesummen og offentlige erklæringer, der er afgivet af sælgeren, producenten eller dennes repræsentant.

Hvis sælgeren både skal levere varen og foretage installation af varen hos forbrugeren, betragtes varen efter forslagetets artikel 2, stk. 3, ikke som kontraktmæssig, hvis varen bliver mangelfuld som følge af installationen.

2.2.3. I forslagetets artikel 3, stk. 1, fastlægges tidspunktet for vurderingen af, om varen er kontraktmæssig. Sælgeren er ansvarlig for mangler, som består på det tidspunkt, hvor varen bliver leveret til forbrugeren, medmindre køber på tidspunktet for aftaleindgåelsen kendte eller burde kende til manglen. Direktivforslaget definerer ikke, hvornår levering har fundet sted.

2.2.4. Sælgeren er efter forslagetets artikel 3, stk. 1, kun ansvarlig for mangler, der viser sig senest to år efter leveringen. Hvis varen er behæftet med en skjult mangel, som først viser sig, når der f.eks. er gået tre år fra leveringen, kan forbrugeren så-

ledes ikke gøre indsigelse gældende over for sælgeren i anledning af manglen.

2.2.5. Som nævnt ovenfor under punkt 2.2.2., tillægges erklæringer fra varens producent eller dennes repræsentant betydning ved vurderingen af, om varen er kontraktmæssig. Sælgeren vil ofte være uden indflydelse på disse erklæringer, og det foreslås derfor i artikel 3, stk. 2, at forbrugeren ikke kan gøre producentens erklæringer gældende over for sælgeren,

- hvis sælgeren beviser, at sælgeren hverken kendte eller burde kende erklæringen,

- hvis sælgeren beviser, at sælgeren har rettet den fejlagtige erklæring eller fralagt sig ansvaret for erklæringen inden aftaleindgåelsen,

- eller hvis sælgeren beviser, at erklæringen har været uden betydning for forbrugerenes beslutning om at købe.

2.2.6. Salgsstanden skal som nævnt under punkt 2.2.3. være kontraktmæssig på leveringstidspunktet. Direktivforslagets artikel 3, stk. 3, indeholder en formodningsregel, hvorefter mangler, som viser sig inden for seks måneder fra leveringen, formodes at have foreligget ved leveringen, medmindre denne formodning er uforenelig med varens eller manglens art. Hvis en mangel viser sig inden for seks måneder fra leveringen, er det således som hovedregel op til sælgeren at bevise, at manglen ikke forelå ved leveringen. Direktivforslaget indeholder ikke andre regler om bevisbyrden.

2.2.7. Forbrugerenes misligholdelsesbeføjelser, når varen viser sig at være mangelfuld, er fastsat i forslaget artikel 3, stk. 4. Forbrugeren kan kræve udbedring af manglen, omlevering med mangelfri vare, hvor dette er muligt, eller forholdsmæssigt afslag i købesummen. Forbrugeren kan endvidere hæve aftalen. Misligholdelsesbeføjelserne kan efter forslaget begrænses i tilfælde af "mindre mangler". Efter direktivforslaget kan forbrugeren som udgangspunkt påberåbe sig en mangel, som viser sig senest to år efter leveringen, jf. ovenfor under punkt 2.2.4. Retten til at kræve omlevering og retten til at hæve er dog i artikel 3, stk. 4, begrænset til ét år efter leveringen.

2.2.8. Direktivforslaget regulerer navnlig forholdet mellem

sælgeren og forbrugeren. En mangelfuld vare vil imidlertid ofte have passeret flere omsætningsled, før forbrugeren køber den af den endelige sælger. Selv om manglen skyldes en handling eller en undladelse hos producenten, en tidligere sælger eller en mellemmand, vil forbrugeren ikke efter direktivforslaget være afskåret fra at gøre manglen gældende over for den endelige sælger. Den endelige sælgers mulighed for at gøre krav gældende mod producenten eller tidligere sælgere eller mellemmand vil imidlertid ofte være begrænset, enten fordi der gælder en kortere frist for at gøre kravet gældende, eller fordi mangelsindsigelsen afskæres ved en ansvarsfrihedsklausul. Efter direktivforslagets artikel 3, stk. 5, skal den endelige sælger kunne gøre regres over for det tidligere led i overensstemmelse med den nationale lovgivning.

2.2.9. Forbrugeren skal efter forslagets artikel 4 påberåbe sig manglen inden én måned efter, at forbrugeren har eller burde have konstateret denne. Der pålægges ikke forbrugeren en egentlig undersøgelsespligt, men det er i kommentarerne til bestemmelsen forudsat, at forbrugeren skal udvise "normal omhu" ved undersøgelsen af varen.

2.2.10. Direktivforslagets artikel 5 indeholder regler om garantier. For det første fastslås det, at en garanti, der ydes af en sælger eller en producent, er bindende for garantigiveren. Garantigiveren bliver også bundet af oplysninger om garantiens indhold, som gives i reklamer.

En garanti skal endvidere give forbrugeren en bedre retsstilling end den, forbrugeren har efter lovgivningen.

Garantien skal fremgå af et dokument, som forbrugeren skal have adgang til inden aftaleindgåelsen, og dokumentet skal indeholde de oplysninger, der er nødvendige for garantiens opfyldelse, herunder garantiens varighed og geografiske omfang.

Det er i kommentarerne til bestemmelsen forudsat, at en garanti, der gives i strid med formreglerne i artikel 5, f.eks. ved at sælger giver en mundtlig garanti, skal kunne påberåbes af forbrugeren uanset formmanglen. Medlemsstaterne skal imidlertid fastsætte effektive midler til at forhindre, at sådanne garantier tilbydes.

2.2.11. Efter direktivforslagets artikel 6 kan beskyttelsen efter direktivet ikke fraviges ved forudgående aftale, og forbrugeren kan - uanset hvilken lov, der gælder for aftalen - ikke berøves direktivets beskyttelse, hvis aftalen har nær tilknytning til medlemsstaternes område.

Efter direktivforslagets artikel 7 kan forbrugeren uanset direktivet påberåbe sig andre rettigheder, som forbrugeren har efter den nationale lovgivning. Der kan f.eks. være tale om retten til at kræve erstatning i anledning af en mangel. Direktivet er endvidere et minimumsdirektiv, således at medlemsstaterne kan fastsætte nationale regler, der giver forbrugeren en bedre beskyttelse end den, der følger af direktivet.

3. Gældende dansk ret.

3.1. Reglerne om mangler i forbrugerkøb findes i et særligt afsnit i købeloven, der som hovedregel ikke kan fraviges til skade for forbrugeren.

I købelovens § 76 er det angivet, hvad der i forbrugerkøb anses for en mangel. Der foreligger for det første en mangel, hvis varen ikke svarer til den betegnelse, hvorunder den er solgt, eller hvis sælger i øvrigt ved aftaleindgåelsen har givet urigtige eller vildledende oplysninger, der kan antages at have haft betydning for forbrugers vurdering af varen. Det samme gælder, hvis de urigtige eller vildledende oplysninger er givet af sælgeren eller et tidligere salgsled på varens indpakning, i annoncer eller i andre meddelelser, der er beregnet til at komme til almenhedens eller køberens kundskab.

Hvis sælgeren har undladt at give forbrugeren oplysning om forhold, der har betydning for forbrugers vurdering af varen, vil varen også være mangelfuld.

Endelig vil en vare være mangelfuld, hvis den er af en anden eller ringere beskaffenhed eller brugbarhed, end den ifølge aftalen og de foreliggende omstændigheder skulle være.

Købeloven regulerer ikke forbrugers mulighed for at gøre krav

gældende mod tidligere omsætningsled. Der findes heller ikke i købeloven regler om sælgerens regreskrav mod mellemhandlere eller producenten. Det er imidlertid antaget i retspraksis, at sådanne krav i et vist omfang kan gøres gældende.

Lider varen af en mangel, kan forbrugeren under nærmere angivne betingelser hæve købet eller kræve forholdsmæssigt afslag, omlevering eller afhjælpning, jf. købelovens § 78. Sælger har efter købelovens § 79 mulighed for at tilbyde at foretage afhjælpning eller omlevering med den virkning, at forbrugeren ikke kan kræve forholdsmæssigt afslag eller hæve købet. Ved tilbud om afhjælpning kan der endvidere ikke kræves omlevering. Dette gælder dog kun, hvis afhjælpning eller omlevering sker inden rimelig tid og uden omkostninger eller væsentlig ulempe for forbrugeren. Forbrugeren kan kun hæve købet, hvis manglen er væsentlig. Endelig kan forbrugeren under nærmere angivne betingelser kræve skadeserstatning efter købelovens § 80.

Vil forbrugeren påberåbe sig en mangel, skal forbrugeren give sælgeren meddelelse herom inden rimelig tid efter, at forbrugeren har eller burde have konstateret manglen. I modsat fald fortaber forbrugeren retten til at påberåbe sig manglen, jf. købelovens § 81. Dette gælder dog ikke, hvis sælgeren har handlet i strid med almindelig hæderlighed eller groft uagtsomt.

Forbrugeren kan påberåbe sig en mangel indtil et år efter leveringen (ved køb af byggematerialer dog fem år fra byggeriets aflevering, dog højst seks år fra overgivelsen af materialerne til køberen), medmindre sælgeren har påtaget sig at indestå for genstanden i længere tid eller har handlet i strid med almindelig hæderlighed, jf. købelovens § 83. Hvis varen medfører fare, f.eks. for personskade, kan der gives påbud om at trække varen tilbage. I så fald gælder fristen i købelovens § 83 ikke, og forbrugeren kan påberåbe sig manglen, selv om der er gået mere end et år efter leveringen, jf. produktsikkerhedslovens § 12, stk. 3.

3.2. Garantier er efter dansk ret i første række reguleret af almindelige aftaleretlige regler. Der stilles ikke i dansk ret formkrav til garantier. Efter markedsføringslovens § 4 må erklæring om ydelse af garanti eller lignende kun anvendes, såfremt erklæringen giver modtageren en bedre retsstilling end

efter lovgivningen.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Direktivforslaget vil kræve ændringer af købeloven og af markedsføringsloven.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.